

Biuletyn ekonomiczny
Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji
Ambasady RP w Taszkencie

Nr 2 (20)

CZERWIEC 2016 r.

Spis treści

I.	Sytuacja społeczno-gospodarcza Uzbekistanu w I kwartale 2016 r.	str. 3
II.	Sytuacja społeczno-gospodarcza Tadżykistanu w I kwartale 2016 r.	str. 7
III.	Uzbekistański rynek farb i lakierów - opracowanie	str. 12
IV.	Informacje bieżące	str. 16

- Informacja nt. uzbekistańsko-rosyjskiego porozumienia w sprawie anulowania części uzbekistańskiego zadłużenia,
- Prognozy Azjatyckiego Banku Rozwoju dla Uzbekistanu,
- Informacja nt. planów inwestycyjnych sektora naftowo-gazowego Uzbekistanu,
- Informacja nt. planowanego rozpoczęcia produkcji glazury do płytek ceramicznych w Uzbekistanie,
- Informacja nt. trudności z tranzytem ukraińskich słodczy przez Rosję,
- Informacja nt. planów rozwoju przetwórstwa płodów rolnych w Uzbekistanie,
- Informacja nt. podpisania przez prezydenta RT nowej ustawy „O inwestycjach”,
- Informacja nt. zmian w uzbekistańskim systemie eksportu produktów owocowo-warzywnych,
- Informacja nt. nowej elektronicznej platformy handlowej dla uzbekistańskich rolników,
- Informacja nt. eksportu owoców i warzyw z Uzbekistanu transportem kołowym,
- Informacja nt. zmniejszenia prognozowanego przez MFW wzrostu gospodarczego Uzbekistanu w 2016 roku,
- Informacja nt. wprowadzenie w Uzbekistanie państwowych zakupów płodów rolnych,
- Informacja nt. odpowiedzialności administracyjnej i karnej za wwóz do Uzbekistanu,
- Informacja nt. zwolnień celnych na wwożone do Uzbekistanu systemy do nawadniania kropelkowego, podkładki i sadzonki roślin owocowych,
- Informacja nt. opłat za przewozy drogowe przez terytorium Rosji,
- Informacja nt. obowiązek znakowania wwożonych do Tadżykistanu towarów w języku tadżyckim lub rosyjskim,
- Informacja nt. gwałtownego spadku czarnorynkowych kursów walut w Uzbekistanie,
- Informacja nt. nowej redakcji Ustawy RU „O księgowości”,
- Informacja nt. planów Uzbekistanu dot. zakupu linii technologicznych do produkcji glutenu,
- Informacja nt. ograniczeń w eksporcie wyrobów mięsnych i mlecznych do Tadżykistanu,
- Informacja nt. internetowego systemu wydawania wiz wjazdowych do Tadżykistanu,
- Informacja nt. międzynarodowych targów owocowo-warzywnych w Taszkencie.

I. Sytuacja społeczno-gospodarcza Uzbekistanu w I kwartale 2016 roku (dane oficjalne)

1. Produkt Krajowy Brutto

Wg danych Państwowego Komitetu ds. Statystyki, w okresie styczeń-marzec 2016 r. PKB Uzbekistanu osiągnął poziom 35.750,6 mld UZS. Wzrost PKB wyniósł 7,5% w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. Wg oficjalnego kursu na koniec marca 2016 r., gdzie 1 USD = 2.876,72 UZS, PKB wyniósł ok. 12.427,55 mln USD. 78,3% PKB wygenerował sektor niepaństwowy, a 21,7% - sektor państwowy. W strukturze PKB 11,6% stanowiły podatki na produkty, a 88,4% - wartość dodana sektorów gospodarki, gdzie 59,5% to usługi, 36,1% - przemysł i budownictwo oraz 4,4% - rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo. W przekroju terytorialnym największy wzrost PKB odnotowano w Karakałpacji (125,1%), w obwodzie Samarkandzkim (109,4%), w Taszkencie (109,4%), w obwodzie Namangańskim (109%), najmniejszy – w obwodzie Andizańskim (97,2%). Największy wzrost PKB per capita odnotowano w Karakałpacji (123,2%), najmniejszy – w obwodzie Andizańskim (95,4%); wzrost PKB w przeliczeniu na osobę w całym Uzbekistanie wyniósł 105,6%.

Uwzględniając liczbę ludności Uzbekistanu na dzień 1.04.2016 r. (31.681,6 tys. osób - wstępne dane), dochód narodowy na osobę w pierwszym kwartale 2016 r. wynosił ok. 390 USD.

2. Budżet Państwa

Dane nt. realizacji Budżetu Państwa w informatorze statystycznym nie zostały opublikowane. Wg informacji z posiedzenia Rady Ministrów RU, dotyczącego wyników gospodarczych Uzbekistanu w I kwartale 2016 roku (odbyło się 15.04.2016 r.), Budżet Uzbekistanu w tym okresie został zrealizowany z proficytem w wysokości 0,1% wielkości PKB (https://www.mf.uz/media/file/state-budget/1/ispolnenie_2016_1kv.pdf).

Natomiast zgodnie z informacją portalu www.mf.uz z dn. 26.05.br. dochody Budżetu Państwa w I kw. wyniosły 8.643,9 mld UZS, wydatki – 8.614,9 mld UZS, Budżet zrealizowano z proficytem w wysokości 29,2 mld UZS.

3. Zadłużenie zagraniczne

Oficjalnie dane dotyczące zadłużenia zagranicznego nie są publikowane.

4. Inflacja

W okresie styczeń – marzec 2016 roku inflacja osiągnęła poziom 2% (w tym samym okresie 2015 r. – 2,1%), a średnia miesięczna inflacja – 0,7%. Natomiast według danych Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju inflacja w Uzbekistanie wynosiła w I kwartale br. 9% (<http://ru.sputniknews-uz.com/economy/20160511/2766701.html>). We wrześniu 2015 r. Azjatycki Bank Rozwoju prognozował, że w całym 2016 r. inflacja w Uzbekistanie wyniesie 10% (<http://www.trend.az/business/economy/2436025.html>).

Ceny producentów produkcji przemysłowej wzrosły o 4,9% (w I-III 2015 r. – 2,2%). Największy wpływ na wzrost cen producentów produkcji przemysłowej miał wzrost w produkcji niemetalicznych produktów mineralnych (dynamika 123,2%), w produkcji napojów (114,6%), w przemyśle urządzeń elektrycznych (110,1%), w przemyśle spożywczym (107,8%), w metalurgii żelaza (105,8%), w produkcji wyrobów metalowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (103,3%), w przemyśle chemicznym (101,7%). W omawianym okresie spadek cen odnotowano w produkcji koksu oraz produktów naftowych (99,8%).

W strukturze płatnych usług dominują usługi transportowe – 30,3%, handel – 27,3%, usługi finansowe – 11,9%, łączności i informatyczne – 7,1%. Największy wzrost cen dotyczył usług: finansowych (dynamika 122,9%), ochrony zdrowia (114%), handlu (113,1%), usług komunalnych

(112,5%), łączności i informatycznych (110,2%), napraw i obsługi sprzętu technologicznego (110%) oraz transportowych (109,9%).

5. Bezrobocie i dochody ludności

a/ Wg wstępnych danych, na dzień 1 kwietnia br. liczba obywateli Uzbekistanu wynosiła 31.681,6 tys. osób, natomiast liczba aktywnej zawodowo ludności w okresie styczeń – marzec 2016 r. wynosiła średnio 13.776,8 tys. osób, czyli 43,6% ogółu ludności. Liczba osób zarejestrowanych w urzędach pracy jako osoby poszukujące pracy na koniec marca 2016 r. wynosiła 4,1 tys., czyli o 3,4% mniej niż w analogicznym okresie 2015 r. W I kwartale 2016 r. liczba osób poszukujących pracy (liczona zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów RU nr. 106 z dn. 24.05.2007 r.) wynosiła 730,3 tys. osób, czyli 5,3% ludności aktywnej zawodowo.

Wg wstępnych danych, w okresie sprawozdawczym do Uzbekistanu przybyło 38,1 tys., a wyemigrowało – 43,8 tys. osób. Migracja zarobkowa obywateli Uzbekistanu odbywała się w dalszym ciągu głównie do Rosji i Kazachstanu.

b/ Informacje nt. dochodów ludności Uzbekistanu w I kwartale 2016 r. w „Przeglądzie statystycznym RU za styczeń - marzec 2016 roku” nie zostały opublikowane. W omawianym okresie minimalna pensja w kraju wynosiła 130.240 UZS, a minimalna emerytura – 254.730 UZS. Ich wysokości nie uległy zmianie od 1 września 2015 r. (oficjalny kurs na koniec marca 2016 r. wynosił: 1 USD = 2.876,72 UZS).

6. Przemysł, podmioty gospodarcze

a/ Produkcja przemysłowa Uzbekistanu w okresie 3 miesięcy 2016 roku osiągnęła poziom 23.908,6 mld UZS i była większa o 6% w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. Przemysł przetwórczy wygenerował 18.465,6 mld UZS (dynamika 106%), z czego: przemysł spożywczy, produkcja napojów i wyrobów tytoniowych – 5.152,8 mld UZS (114,9%), produkcja wyrobów tekstylnych, odzieży i wyrobów ze skór – 4.039,4 mld UZS (114,6%), przemysł maszynowy oraz produkcja innych wyrobów metalowych – 2.599,8 mld UZS (75,8%), produkcja wyrobów chemicznych, gumy i tworzyw sztucznych – 1.929,3 mld UZS (129,4%), przemysł metalurgiczny – 1.675,7 mld UZS (104,2%), produkcja produktów niemetalowych – 1.294 mld UZS (110,6%), produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej – 694,6 mld UZS (99,2%), przemysł drzewny i celulozowo-papierniczy – 475,5 mld UZS (122,2%), poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji – 164,5 mld UZS (125,5%) oraz przemysł farmaceutyczny – 163 mld UZS (112,8%). Przemysł wydobywczy wygenerował 2.697,3 mld UZS (dynamika 106,2%), z czego: wydobywanie węgla kamiennego, węgla brunatnego, ropy naftowej i gazu ziemnego – 1.587,3 mld UZS (107,7%), wydobywanie rud metali – 808,3 mld UZS (103,2%) oraz inne – 179,3 mld UZS (112,7%). Elektroenergetyka, dostawy gazu, pary i klimatyzowanie powietrza wygenerowały – 2.590,8 mld UZS (dynamika 104,6%), dostawy wody, kanalizacja, zbieranie odpadów i recykling – 154,9 mld UZS (119,9%). Udział poszczególnych sektorów w produkcji przemysłowej kształtował się następująco: przemysł przetwórczy – 77,2%, przemysł wydobywczy – 11,3%, elektroenergetyka, dostawy gazu, pary i klimatyzowanie – 10,9%, dostawy wody, kanalizacja, zbieranie odpadów i recykling – 0,6%. Towarów konsumpcyjnych wyprodukowano na sumę 8.559,7 mld UZS (101,7%), z czego artykułów spożywczych na sumę 4.429,2 mld UZS (116,4%) i przemysłowych na sumę 4.130,5 mld UZS (89,7%). Najwięcej produkcji przemysłowej (na sumę 4.270,2 mld UZS) wyprodukowano w Taszkencie (dynamika 112,1%), najmniej – w obwodzie Dżizakskim (372,8 mld UZS, dynamika 110,5%) i w Surchandaryńskim (521 mld UZS, dynamika 107,6%), natomiast artykułów konsumpcyjnych najwięcej wyprodukowano w Taszkencie (1.949,2 mld UZS, dynamika 116,2%) i w obwodzie Andżiżańskim (1.393,9 mld UZS, dynamika 72,2%), najmniej – Dżizakskim (183 mld UZS, dynamika 107,9%) i w obwodzie Surchandaryńskim (124,5 mld UZS, dynamika 121,7%).

b/ Wg stanu na dzień 1 kwietnia 2016 roku w Uzbekistanie było zarejestrowanych ogółem (bez udziału gospodarstw farmerskich) 282 tys. przedsiębiorstw i organizacji, z których 261,9 tys. prowadziło aktywną działalność gospodarczą. W okresie sprawozdawczym powstało 8,8 tys. nowych podmiotów, a 5,4 tys. zostało zlikwidowanych. Z 282 tys. zarejestrowanych osób prawnych 13,8% należało do skarbu państwa, 86,2% stanowiło własność niepaństwową, z których 29,7% – własność prywatną. 23,8% zarejestrowanych przedsiębiorstw prowadziło działalność w sektorze handlu, 16,2% – w przemyśle, 8,4% – w budownictwie, 7,1% – w rolnictwie i gospodarce leśnej, 5,7% – w usługach i żywieniu zbiorowym, 3,8% – w transporcie i gospodarce magazynowej, 3% – w ochronie zdrowia, sporcie i sferze socjalnej, 2,5% – w informacji i łączności i 29,5% – w innych sferach.

Na dzień 1 kwietnia 2016 roku zarejestrowanych było 229.607 małych podmiotów gospodarczych i tzw. mikro-firm. W ciągu 3 miesięcy 2016 roku utworzono 8.480 takich podmiotów, zlikwidowano – 4.873. Generująca 43,1% PKB mała przedsiębiorczość wypracowała 37,3% uzbeckistańskiej produkcji przemysłowej, 68,4% – prac budowlanych, 88,8% – obrotów handlu detalicznego.

7. Działalność inwestycyjna i budownictwo

a/ Ogółem, w pierwszym kwartale 2016 roku w gospodarkę Uzbekistanu zainwestowano 8.044,9 mld UZS tj. o 8,5% więcej niż w analogicznym okresie 2015 roku. W ekwiwalencie dolarowym wartość inwestycji wyniosła 2,8 mld USD. 4,8% inwestycji finansowano z Budżetu Państwa, 4,7% – z docelowych funduszy państwowych, 55,4% – ze środków przedsiębiorstw i ludności, 25,9% – z inwestycji i kredytów zagranicznych, 5,4% – z kredytów bankowych i innych oraz 3,8% – z funduszy pozabudżetowych, w tym z Funduszu Rekonstrukcji i Rozwoju.

15,2% środków inwestycyjnych skierowano do sektora państwowego, 84,8% – do sektora niepaństwowego. Struktura inwestycji w środki trwale według działalności gospodarczej: 20,2% – przemysł górniczy (1.623,6 mld UZS), z których wydobywanie ropy i gazu (19,4%) i rud metali (0,3%); 15,3% – przemysł przetwórczy (1.229 mld UZS), z tego: 2,4% – artykuły spożywcze, 3% – wyroby tekstylne, 2% – chemia, 1,8% – metalurgia, 1,8% – niemetalowe produkty mineralne; 17,3% przeznaczono na budownictwo mieszkaniowe; 10,3% – na transport i gospodarkę magazynową; 7,8% – na budownictwo; 5,8% – na handel; 3,3% zainwestowano w rolnictwo i gospodarkę leśną; 3,3% – w elektroenergetykę, dostawy gazu, pary i klimatyzowanie powietrza; 2,6% – w łączność; 2,4% – w edukację; 1,9% – w ochronę zdrowia i usługi społeczne; 0,7% – przeznaczono na usługi w zakresie zakwaterowania i żywienia; 0,7% – przeznaczono na kulturę i sztukę oraz wypoczynek.

Z 2.082,2 mld UZS inwestycji zagranicznych pozyskanych w I kwartale 2016 roku, 1.372,8 mld UZS stanowiły kredyty. Największymi beneficjentami środków pochodzących z inwestycji zagranicznych były: miasto Taszkent (24%), obwód Bucharski (18,8%) i Kaszkadaryński (11,9%); najmniejszymi: obwód Chorezmski (1,2%) i Nawoiński (1,2%).

27,6% inwestycji i kredytów zagranicznych wykorzystano w sektorze wydobywczym ropy i gazu, 4,3% – w produkcji artykułów spożywczych, 8,9% – w produkcji wyrobów tekstylnych, 2,2% – w produkcji wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych, 3,8% – w produkcji niemetalowych produktów mineralnych, 4,2% – w budownictwie, 7,4% – w handlu, naprawach pojazdów samochodowych i motocykli, 15,8% – w transporcie i gospodarce magazynowej, 7,1% – w informacji i łączności, 1,5% – na rynku nieruchomości i 17,2% – w innych dziedzinach.

b/ W okresie I–III 2016 roku wykonano robót budowlanych na sumę 5.953,6 mld UZS, czyli o 19,4% więcej niż w tym samym okresie 2015 roku. 79,7% robót przypadało na nowe budownictwo, rekonstrukcję, rozbudowę i przekształcanie przedsiębiorstw, pozostałą część przeznaczono na remonty kapitalne i bieżące obiektów oraz na inne prace podwykonawcze. 41,9% prac budowlanych zrealizowano w obiektach stanowiących prywatną własność obywateli, 32,1% – własność zrzeszeń gospodarczych, 17,9% – własność przedsiębiorstw typu joint venture, obcokrajowców i przedsiębiorstw zagranicznych, 4,4% – własność państwową oraz 3,7% – inną własność. W okresie styczeń – marzec 2016 roku oddano do eksploatacji 15,0 tys. mieszkań

o łącznej powierzchni 2.076,2 tys. m² (wzrost o 5,8% w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r.), z czego 1.378,4 tys. m² na terenach wiejskich (dynamika 105,5%). 113,2 mld UZS przeznaczono na budowę i rekonstrukcję obiektów edukacyjnych, 82,7 mld UZS – obiektów ochrony zdrowia, 36,4 mld UZS – wodociągów, 1,8 mld UZS – sieci gazowych. Najwięcej robót budowlanych, na sumę 976 mld UZS wykonano w stolicy kraju – Taszkencie.

8. Transport

a/ W styczniu – marcu 2016 r. wielkość przewozów towarowych wszystkimi rodzajami transportu wyniosła ogółem 300,6 mln ton (dynamika 103,9%), w tym: transportem samochodowym – 264,6 mln ton (103,5%), rurociągami – 19,3 mln ton (113,3%), transportem kolejowym – 16,7 mln ton (100,6%) oraz lotniczym – 5,5 tys. ton (129,9%).

b/ W tym samym okresie wszystkimi środkami transportu przewieziono ogółem 1.593,1 mln pasażerów (dynamika 103,5%), w tym: transportem samochodowym – 1.572,1 mln osób (103,6%), koleją – 4,8 mln osób (104,1%), transportem lotniczym – 0,5 mln osób (96,1%) oraz elektrycznymi środkami transportu miejskiego – 15,7 mln osób (93,3%).

9. Handel detaliczny i usługi

a/ Obroty handlu detalicznego w pierwszym kwartale 2016 roku wyniosły ogółem 17.562,7 mld UZS i były o 12,8% wyższe w porównaniu z tym samym okresem 2015 roku. W obrotach handlu detalicznego 24,2 mld UZS przypadało na przedsiębiorstwa państwowe, a 17.538,5 mld UZS obrotów zrealizowały przedsiębiorstwa inne niż państwowe, z czego 12.812 mld UZS zrealizował handel prywatny. W obrotach handlu detalicznego największy udział miał Taszkent (3.852 mld UZS), najmniejszy – obwód Dżizakski (590,7 mld UZS) oraz obwód Syrdaryński (366,4 mld UZS). W przeliczeniu na jednego mieszkańca obroty handlu detalicznego w Taszkencie wynosiły 1.607,6 tys. UZS (największe), natomiast w Karakałpacji – 342 tys. UZS (najmniejsze).

b/ Wartość zrealizowanych usług rynkowych na rzecz ludności wyniosła 18.601,6 mld UZS (dynamika 112,1%). 30,3% usług rynkowych stanowiły usługi transportowo-logistyczne, 27,3% – usługi w sektorze handlu i żywienia zbiorowego, 11,9% – finansowe, 7,1% – łączności i informatyczne, 4,2% – edukacyjne, 3,4% – indywidualne, 3,3% – komunalno-bytowe, 2,3% – arendy i wynajmu, 2,3% – remontowe sprzętu technicznego, 1,9% – hotelarsko-gastronomiczne, 1,5% – ochrony zdrowia, 1% – usługi w zakresie architektury i inżynierii, badania i analiz technicznych oraz 3,5% – inne. Najwięcej płatnych usług dla ludności zrealizowano w Taszkencie (na kwotę 5.538,1 mld UZS – dynamika 112,1%), najmniej – w obwodzie Syrdaryńskim (249,1 mld UZS – dynamika 114,6%).

10. Rolnictwo

Wartość produkcji rolnej brutto w cenach bieżących wyniosła na koniec marca 2016 roku 3.627,2 mld UZS i była wyższa o 6,7% niż w tym samym okresie 2015 r. Wyprodukowano produkcji roślinnej na sumę 777,6 mld UZS (dynamika 109%) oraz zwierzęcej na sumę 2.770,6 mld UZS (106,2%). W strukturze produkcji rolnej dominowały rodzinne przedsiębiorstwa rolne (87,5%), farmerskie gospodarstwa rolne (6,2%) oraz tzw. przedsiębiorstwa rolne (6,3%). W I kw. br. zebrano 53,1 tys. ton warzyw (dynamika 110,6%), z czego w przedsiębiorstwach rolnych – 71,4%, w farmerskich gospodarstwach rolnych - 15,7% oraz w tzw. przedsiębiorstwach rolnych - 12,9%. Na dzień 1 kwietnia 2016 r. pogłowie bydła rogatego we wszystkich rodzajach gospodarstw wynosiło 11.536,3 tys. szt. (dynamika 105,8%), w tym krów – 4.188,5 tys. szt. (102%), owiec i kóz – 19.429,5 tys. szt. (103,3%), drobiu – 61.222,4 tys. szt. (107,3%). We wszystkich rodzajach gospodarstw rolnych wyprodukowano 425,8 tys. ton mięsa w żywej wadze (106,1%), 1.594,8 tys. ton mleka (106,4%), 1.180,4 mln szt. jaj (106,7%), 702 tony wełny (104,9%), 422 tys. szt. skór karakułowych (101%). Jak 4 lutego br. poinformował portal www.norma.uz, wg najnowszego rankingu poziomu bezpieczeństwa żywnościowego (The Global Food Security Index) firmy

analitycznej The Economist Intelligence Unit, w którym sklasyfikowano 109 krajów, Uzbekistan zajął 64 miejsce, podwyższając swoją pozycję w porównaniu do zeszłorocznych wyników o 9 punktów.

11. Handel zagraniczny

a/ Informacje nt. obrotów handlu zagranicznego Uzbekistanu w pierwszym kwartale 2016 roku nie zostały w Informatorze statystycznym za dany okres opublikowane.

Zgodnie z informacją portalu www.gazeta.norma.uz powołującego się na informacje Ministerstwa Gospodarki i Państwowego Komitetu Statystyki Uzbekistanu, dynamika eksportu towarów i usług wyniosła w porównaniu z I kw. 2015 r. 100,1% [Obroty handlu zagranicznego Uzbekistanu w pierwszym kwartale 2015 roku osiągnęły poziom 6.768,9 mln USD (dynamika 105,7%), w tym eksport – 3.475,2 mln USD (114,3%) oraz import – 3.293,7 mln USD (98,0%)- WPHI]. Od początku 2016 r. w działalności eksportowej brało udział 583 nowych podmiotów, które wyeksportowały towarów na sumę ponad 270 mln USD. Na 20 nowych rynków zbytu wyeksportowano 95 nowych uzbeckich towarów. W porównaniu z tym samym okresem 2015 r. odnotowano wzrost wielkości eksportu produktów rolnych (1,2 razy), metali nieżelaznych (1,9 razy), wyrobów molibdenu (11 razy), stopów miedzi (1,8 razy), siarczanu amonu (1,7 razy), superfosfatu (2,6 razy) i polietylenu (31 razy).

b/ Wg polskich danych statystycznych obroty handlowe pomiędzy Polską i Uzbekistanem wyniosły 27,98 mln USD (dynamika 97%): eksport – 20,03 mln USD (85%), import – 7,95 mln USD (154%). Najważniejszymi pozycjami w polskim eksporcie były: produkty przemysłu chemicznego i pokrewnych (udział 26,3% - dynamika 78%), wyroby nieszlachetne i wyroby z metali nieszlachetnych (24,7% - 750%), zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego (11% - 48%), urządzenia mechaniczne, elektryczne, do rejestracji i odbioru dźwięku (8,1% - 41%), wyroby z kamieni, gipsu, cementu, azbestu, miki, wyroby ceramiczne, szkło (8% - 426%), gotowe artykuły spożywcze, napoje, ocet, tytoń (4,1% - 75%), wyroby różne (3,6% - 176%), drewno, korek, słoma i ich wyroby (3,1% - 51%), tworzywa sztuczne, kauczuk i ich wyroby (2,6% - 116%), produkty pochodzenia roślinnego (2,2% - 125%), pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające (2,2% - 21%), produkty mineralne (1,9% - 63%), natomiast w imporcie: materiały i wyroby włókiennicze (41,1% - 116%), produkty przemysłu chemicznego i pokrewnych (28,8% - 142%), produkty mineralne (22% - 361%), produkty pochodzenia roślinnego (7,7% - 252%), obuwie, nakrycia głowy, parasole, laski, pióra, sztuczne kwiaty (0,2% - 129%).

12. Kursy walut

Na dzień 31 marca 2016 roku oficjalne kursy walut Banku Centralnego RU kształtowały się następująco: 1 USD = 2.876,72 UZS (na koniec marca 2015 r. – 2.490,2 UZS) oraz 1 EUR = 3.224,73 UZS (2.716,76 UZS).

II. Sytuacja społeczno-gospodarcza Republiki Tadżykistanu w I kwartale 2016 roku (dane oficjalne)

1. Produkt Krajowy Brutto

PKB Tadżykistanu w I kw. 2016 r. osiągnął 9.332 mln TJS (1,185 mld USD wg średniego kursu za marzec 2016 r., gdzie 1 USD = 7,8696 TJS) i w porównaniu z tym samym okresem 2015 r. wzrósł o 6,5%. W strukturze PKB 22% przypadało na handel, naprawy samochodów, AGD i przedmiotów osobistego użytku, hotelarstwo i działalność restauracyjną, 17,4% – na przemysł, w tym na energetykę, 15,1% – na transport, łączność i gospodarkę magazynową, 14,2% – na podatki, 8,1% – na budownictwo, 6% – na rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo, rybołówstwo

i hodowlę ryb, 5,9% – na administrację publiczną, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, 4,8% – na edukację, 4% – na usługi komunalne, społeczne i personalne, 1,7% – na ochronę zdrowia, 0,8% – na działalność finansową, transakcje na rynku nieruchomości i wynajem.

2. Budżet kraju

Według wstępnych danych Ministerstwa Finansów Republiki Tadżykistanu w I kwartale 2016 r. całkowita wielkość Budżetu Państwa wyniosła 3.439,4 mln TJS. Budżet został zrealizowany w 93,5% skorygowanego planu budżetowego. Dochody Budżetu Państwa w okresie styczeń-luty 2016 r. wyniosły 2.220,9 mln TJS, wpływy z tytułu podatków stanowiły 74,4% ogółu dochodów budżetowych. Wydatki budżetowe wyniosły 2.105,4 mln TJS i zwiększyły się o 19,3%, budżet został zrealizowany z proficytem w wys. 115,5 mln TJS. Na rozwój kompleksu paliwowo-energetycznego przeznaczono 23,7% wszystkich środków, na ubezpieczenia społeczne i ochronę socjalną – 18,2%, na edukację – 15,8%, na gospodarkę komunalną, ekologię i leśnictwo – 6,9%, na ochronę zdrowia – 6%, na sektor władzy państwowej i zarządzanie – 5,3%, na transport i komunikację – 4,1%, na kulturę i sport – 2,6%, na rolnictwo, łowiectwo i rybołówstwo – 2,1%, na przemysł i budownictwo – 1,3%, na inną działalność i usługi – 0,1% oraz na wydatki nie objęte innymi kategoriami – 7,5%.

3. Inflacja

W ciągu pierwszych trzech miesięcy 2016 r. indeks wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł – 102,1%, w tym na artykuły spożywcze – 101,7%, na produkty nieżywnościowe – 101,8% i na płatne usługi na rzecz ludności – 104,3%. W porównaniu z analogicznym okresem 2015 roku ceny wzrosły o 6%.

Wśród produktów rolno-spożywczych w największym stopniu podrożały: jabłka (o 19,3%), groch (12,1%), ziemniaki (11,7%), zielona herbata (10,9%), cebula (9,0%), cukier (8,3%), olej bawełniany (7,9%), masło (5,4%), wódka (2,2%) wołowina (1,8%); zmniejszyły się ceny na: marchew (o 24,9%), kapustę (12%), mleko (10,6%), jaja (4,5%), mąkę (3,7%), ryż (2,7%) i jagnięcinę (1,2%). Wśród wyrobów przemysłowych szczególnie wzrosły ceny na: dywany sztuczne (o 21,1%), koszule bawełniane dla chłopców (12,4%), podkoszulki bawełniane dziecięce (11,3%), preparaty farmaceutyczne (9,6%), buty sportowe dziecięce (6,9%), tkaniny jedwabne (6,7%), pastę do zębów (5,3%), buty skórzane damskie (4,2%), garnitury męskie (3,9%), łupki azbestowo cementowe (1,7%), środki czystości (1,4%), cement (0,4%); zmniejszyły się ceny na benzynę (4,2%). Ceny i taryfy na płatne usługi dla ludności wzrosły od początku roku o 4,3%, w tym ceny biletów lotniczych – 1,9 razy, biletów kolejowych – o 5,8%, usług ambulatoryjnych – o 1,9%; odnotowano 5,1-procentowy spadek cen na dostawy gazu skroplonego. Wg. tadżykistańskich ekspertów poziom inflacji w Tadżykistanie w I kw. br. był najniższy (obok Rosji) w krajach WNP (informacja portalu Azji Plus).

W tym samym okresie indeks wzrostu cen producentów wyniósł 102%, w tym w przemyśle wydobywczym – 107,9%, w przetwórstwie – 101,1% oraz w produkcji i dystrybucji energii elektrycznej, gazu i wody – 100%. W produkcji hutniczej wzrosły ceny w przetwórstwie aluminium (o 14,8%); odnotowano wzrost cen w sektorze wydobycia metali szlachetnych – o 27,5%. W tym samym czasie, zmniejszyły się ceny wydobycia węgla brunatnego – o 36,8%. W przemyśle przetwórczym odnotowano wzrost cen na: wyroby mleczne (3,6%), oleje roślinne i tłuszcze (2%); wraz z tym, nastąpił spadek cen na wyroby tytoniowe (11,6%), wino (10,8%) i mąkę (1%). Wzrost cen w produkcji niemetalowych wyrobów mineralnych był związany ze zwiększeniem cen na cement (1%). Indeks cen producentów produktów rolnych w I kw. 2016 r. wyniósł 108,1%, ceny produkcji roślinnej wzrosły o 12,5%, ceny w hodowli żywych zwierząt spadły o 2,6%.

4. Bezrobocie i rynek pracy. Płace. Opóźnienia w wypłatach wynagrodzeń

a/ Wg wstępnych danych na koniec lutego 2016 r. liczba aktywnej zawodowo ludności (pracujący i oficjalnie zarejestrowani bezrobotni) wynosiła 2.280,2 tys. osób, z czego 54,7 tys. osób stanowili oficjalnie zarejestrowani w urzędach pracy bezrobotni (w tym samym okresie 2015 r. – 55 tys. osób). Tym samym, w okresie styczeń – luty stopa bezrobocia wyniosła 2,4% ludności aktywnej zawodowo.

b/ W styczniu – lutym 2016 r. nominalne dochody ludności wyniosły 4.099,3 mln TJS i wzrosły w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. o 9%, w tym samym okresie dochody netto wzrosły o 12,8%. Wydatki pieniężne i oszczędności w okresie styczeń-luty 2016 r. wyniosły 6.251,2 mln TJS. Na zakup towarów i usług ludność wydała 40,9% całkowitej wielkości wydatków i oszczędności, na obowiązkowe wpłaty i dobrowolne składki – 17,5%.

c/ W lutym średnia płaca w gospodarce narodowej wynosiła 918,7 TJS (ok. 116 USD), tj. o 3,6% więcej niż w lutym 2015 r. Pensja minimalna wynosiła 250 TJS. Najniższy poziom płac w realnym sektorze gospodarki odnotowano w rolnictwie (287,82 TJS), a najwyższy w przemyśle wydobywczym (2.086,77 TJS) i budownictwie (2.033,06 TJS). Średni poziom płac w realnym sektorze gospodarki wynosił w lutym 2016 r. 953 TJS (dynamika 112,1%). W usługach najwyższe płace odnotowano w sektorze pośrednictwa finansowego (2.081,25 TJS) oraz w transporcie, logistyce i łączności (1.897,92 TJS). Średni poziom płac w sektorze usług wynosił w lutym 2016 r. 907,06 TJS (dynamika 100,9%).

d/ Na koniec lutego 2016 r. łączne zadłużenie z tytułu niewypłaconych wynagrodzeń (z uwzględnieniem lat ubiegłych) wyniosło 20.835,6 tys. TJS, w tym za styczeń - luty 2016 r. 5.549,9 tys. TJS tj. 26,6% zadłużenia. Na koniec lutego 2016 r. zadłużenie z tytułu niewypłaconych wynagrodzeń wzrosło w stosunku do stycznia 2016 r. o 648,4 tys. TJS (3,2%).

5. Przemysł

W I kw. 2016 r. wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe Tadżykistanu wyprodukowały łącznie produkcji o wartości 2.996,5 mln TJS, dynamika produkcji przemysłowej wyniosła 113,1% w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r.

Produkcja przemysłu wydobyczego wyniosła ogółem 460,9 mln TJS (1,6-krotny wzrost), przemysłu przetwórczego – 1.774,4 mln TJS (dynamika 110,5%), produkcja i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i wody – 761,2 mln TJS (103,9%).

59,2% produkcji przemysłowej stanowił przemysł przetwórczy, 25,4% – produkcja i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i wody oraz 15,4% – branża wydobywcza.

Największą dynamiką wzrostu produkcji w przemyśle wydobywczym osiągnęły: materiały nierudne (140%), węgiel kamienny (120,4%), ropa naftowa (101,9%) i wydobywanie soli (101,4%), najmniejszą – węgiel brunatny (90,5%) i gaz (67,8%).

W tym samym okresie, produkcja przemysłu przetwórczego zwiększyła się o 10,5% i wyniosła ogółem 1.774,4 mln TJS, w tym: produkcja artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych – 747,4 mln TJS, tekstyliów i odzieży – 154,7 mln TJS, innych niemetalowych produktów mineralnych – 318,8 mln TJS oraz produktów metalowych – 418,2 mln TJS. W okresie styczeń-marzec zwiększyła się produkcja artykułów spożywczych – o 5,4%: największą dynamikę wzrostu odnotowano w produkcji napojów bezalkoholowych (125,6%), wyrobów wędliniarskich (115,8%), piwa (113,6%), produktów mlecznych (110,1%), mięsa (108,7%) i konserw (2,4-krotny wzrost); zmniejszyła się produkcja wódki i likerów (97,9%), makaronów (90%), olejów roślinnych (81,7%) i wyrobów cukierniczych (72,6%). Odnotowano spadek produkcji w branży tekstylnej (o 41,1%) w wyniku zmniejszenia produkcji bawełny (dynamika 49,6%), nasion bawełny (51,2%), tkanin bawełnianych (24,4%), produkcji pończoszniczej (25,8%); w branży skórzanej i produkcji obuwia wzrost odnotowano w produkcji butów (dynamika 122%), w produkcji skór (108,3%), wyrobów skórzanych chromowych (2-krotny wzrost) i obuwia gumowego (1,7-krotny wzrost). Wielkość produkcji ropy naftowej spadła o 9,8% w wyniku zmniejszenia produkcji benzyny (dynamika 78,8%), asfaltu (80,1%), oleju napędowego (88,5%), bitumu (98%) i mazutu (84%);

w branży innych niemetalowych produktów mineralnych wzrost odnotowano w produkcji cementu (149,7%), w produkcji cegieł (116,9%), gipsu (119,6%), płyt marmurowych (4,7-krotny wzrost), betonu (2,3-krotny wzrost); spadek odnotowano w produkcji żelbetu (96,1%). W branży artykułów elektrycznych wzrostem charakteryzowała się produkcja kuchenek dla restauracji (125%), transformatorów (123,1%) i wyrobów kablowych (3,2-krotny wzrost).

Wartość produkcji sprzedanej osiągnęła 2.941,3 mln TJS, natomiast udział towarów nie sprzedanych w ogóle produkcji wyniósł 19,2%.

6. Działalność inwestycyjna i budownictwo

a/ W okresie I-III 2016 r. łączna wartość nakładów inwestycyjnych wyniosła 1.475,9 mln TJS, czyli o 18,3% więcej niż przez rokiem. 43,7% nakładów inwestycyjnych stanowiły inwestycje państwowe, 24,3% – prywatne, 28% – zagraniczne oraz 4% tzw. „łączone”.

963,9 mln TJS czyli 65,3% ogółu nakładów inwestycyjnych skierowano do sektora produkcyjnego, z czego zagospodarowano 512 mln TJS (34,7% całkowitych inwestycji kraju). Z ogólnej kwoty 1.475,9 mln nakładów inwestycyjnych 512 mln TJS przeznaczono na cele nieprodukcyjne.

458,5 mln TJS wykorzystano na budowę obiektów elektroenergetycznych (zwiększenie o 25,2% w porównaniu z I kw. 2015 r.), 136,7 mln TJS inwestycji skierowano do transportu i łączności (dynamika 144,4%), z czego 79,6 mln TJS (55,1%) stanowiły środki państwowe i własne przedsiębiorstw, a 64,8 mln TJS (44,9%) - inwestycje zagraniczne.

b/ Łączna powierzchnia przekazanych do użytku budynków mieszkalnych wyniosła 129,8 tys. m² i była mniejsza o 8,7% niż w analogicznym okresie 2015 roku. Budownictwem mieszkaniowym w Tadżykistanie zajmują się głównie podmioty sektora prywatnego, w okresie I-III br. wybudowały one 100% budynków mieszkalnych. W I kw. 2016 r. przedsiębiorstwa podwykonawcze zrealizowały prac na kwotę 977,6 mln TJS, czyli o 250,8 mln TJS większą niż w I kw. 2015 r.

7. Transport

a/ W okresie I-III 2016 r. wszystkimi rodzajami transportu przewieziono ogółem 17.571,3 tys. ton ładunków (dynamika 101,9%), w tym: transportem samochodowym – 16.181,5 tys. ton (102,3%), kolejną – 1.389,4 tys. ton (98,2%) i lotniczym 0,36 tys. ton. (84,5%)

b/ Przewieziono ogółem 139.077,6 tys. pasażerów (102,5%), w tym: 136.309,7 tys. osób transportem samochodowym (102,5%), 2.501,2 tys. osób – tzw. elektrycznymi środkami transportu miejskiego (100,1%), 93,6 tys. osób – kolejną (103,8%) oraz 173,1 tys. osób – transportem powietrznym (113,9%).

8. Handel i usługi

a/ Obroty handlu detalicznego (w tym remonty samochodów, AGD i przedmiotów użytku osobistego) wyniosły 3.979,7 mln TJS i były wyższe o 363,4 mln TJS (3,7%), niż w analogicznym okresie roku 2015. W strukturze obrotów 49% stanowiły artykuły spożywcze (1.900,6 mln TJS), 51% – przemysłowe (1.978,1 mln TJS). W grupie artykułów spożywczych największy udział w obrotach handlu detalicznego miały mięso i wyroby wędliniarskie (17,3%), mąka i chleb (11,2%), warzywa i ziemniaki (6,7%), cukier i wyroby cukiernicze (5,7%) oraz oleje roślinne (3,7%), natomiast w grupie towarów przemysłowych: materiały budowlane (25,5%), samochody i części zamienne (13%), tkaniny (11,4%), obuwie, dzianiny i odzież (9,2%), produkty ropopochodne (7,3%), artykuły elektrotechniczne (3,9%) oraz lekarstwa (2,7%). 51,3% obrotów handlu detalicznego zrealizowano za pośrednictwem bazarów. 99,6% obrotów handlu detalicznego i napraw przypadało na sektor niepaństwowy. W przeliczeniu na jednego mieszkańca obroty handlu detalicznego wyniosły 459 TJS.

b/ Wartość zrealizowanych płatnych usług na rzecz ludności wyniosła 2.299,7 mln TJS (dynamika 98,4%). 44,6% ww. usług świadczyły oficjalnie zarejestrowane przedsiębiorstwa i instytucje. 41,2% ogółu płatnych usług stanowiły usługi socjalno-bytowe, 16,7% – usługi transportu

pasażerskiego, 12,6% – łączności, 11,7% – edukacyjne, 4,8% – medyczne, 0,8% – komunalne oraz 12,2% – pozostałe płatne usługi.

Najwięcej płatnych usług per capita zrealizowano w Duszanbe (na kwotę 1.156,9 TJS – 4,2-krotny wzrost), najmniej – w tzw. RRP (specjalnie wydzielone rejony) (126,2 TJS – dynamika 46,2%).

9. Rolnictwo

a/ Ogólna wartość produkcji rolnej we wszystkich rodzajach gospodarstw wyniosła 1.101 mln TJS (dynamika 104,6%), w tym: produkcji roślinnej – 6,9 mln TJS (115,4%), zwierzęcej – 1.094,1 mln TJS (104,5%).

b/ We wszystkich kategoriach gospodarstw rolnych wyprodukowano: 1.620 ton warzyw (113,3%); wg stanu na 1.04.2016 r. obsiano i obsadzono 153.770 ha pól uprawnych (w tym zbożami i roślinami strączkowymi – 73.842 ha (dynamika 113,6%), kukurydzą – 2.548 ha (154,6%), roślinami przemysłowymi – 41.196 ha (140,5%), w tym bawełną – 28.926 ha (155,6%), ziemniakami – 5.982 ha (105,9%), warzywami – 18.025 ha (110,6%), nasionami warzyw – 5.038 ha (174,4%), roślinami basztanowymi – 5.038 ha (114,6%) i roślinami pastewnymi – 7.071 ha (95%).

c/ Według stanu na 1.04.2016 r. pogłowie bydła rogatego wyniosło 2.216,2 tys. szt. (dynamika 102,5%), owiec i kóz – 5.483,2 tys. szt. (103,8%), koni – 79,5 tys. szt. (100,2%), drobiu – 4.894,2 tys. szt. (94,4%). Wyprodukowano 31.613 ton mięsa (106%), 163.821 ton mleka (104%), 79,2 mln szt. jaj (88,4%), 330 ton wełny (105,8%).

Wartość produkcji rybnej wyniosła 4,3 mln TJS (dynamika 100%), wyłowiono 258,1 tony ryb. Wartość produkcji leśnej osiągnęła 160 tys. TJS (112,9%).

d/ Według stanu na dzień 1.04.2016 r. na stanie gospodarstw rolnych znajdowało się: 8.923 traktorów (z tego 6.201 sprawnych), 2.259 samochodów ciężarowych (889 sprawnych), 386 kombajnów ziarnowych (193), 4.533 przyczep do traktorów (3.204), 2.608 pługów (1.960), 1.926 siewników (1.554), w tym do wysiewu bawełny – 1.580 (1.339) oraz 2.473 kultywatorów (1.888).

Jak 4 lutego br. poinformował portal www.norma.uz, wg najnowszego rankingu poziomu bezpieczeństwa żywnościowego (The Global Food Security Index) firmy analitycznej The Economist Intelligence Unit, w którym sklasyfikowano 109 krajów, Tadżykistan zajął 88 miejsce.

10. Handel zagraniczny

a/ Ogólne obroty handlu zagranicznego wyniosły 874,2 mln USD (dynamika 90,5%), w tym: eksport – 196,9 mln USD (91,8%), a import – 677,3 mln USD (90,1%). Obroty handlowe z krajami WNP wyniosły 403 mln USD (84,8%), z czego eksport – 47,3 mln USD (87,9%), a import – 355,7 mln USD (84,4%); obroty z pozostałymi krajami wyniosły 471,2 mln USD (95,9%), z czego eksport – 149,6 mln USD (93,1%), a import – 321,6 mln USD (97,3%). Deficyt bilansu handlowego wyniósł (-)480,5 mln USD, w tym z krajami WNP (-)308,4 mln USD, z pozostałymi krajami (-)172 mln USD. Udział krajów WNP w ogólnych obrotach handlowych Tadżykistanu wyniósł 49,2%. Dominującymi grupami towarowymi w tadżykistańskim eksporcie były: metale nieszlachetne i wyroby z metali nieszlachetnych – 28,5% (dynamika 117,7%), produkty mineralne – 23,2% (113,6%), materiały i wyroby włókiennicze – 22,5% (96,6%), kamienie i metale szlachetne i półszlachetne – 12,3% (37,5%), produkty pochodzenia roślinnego – 2,9% (83,1%), środki transportu, maszyny i urządzenia – 2,5% (dynamika eksportu środków transportu – 153,1%, dynamika eksportu maszyn i urządzeń – 42,3%) i pozostałe – 8,1%. W imporcie dominowały: produkty mineralne – 19,1% (dynamika 78,5%), środki transportu oraz maszyny i urządzenia – 25,4% (49,9% oraz 199,9%), produkty pochodzenia roślinnego – 11,3% (83,9%), produkty przemysłu chemicznego – 11,2% (124,4%), metale nieszlachetne i wyroby z metali nieszlachetnych – 9,7% (103%), produkty spożywcze – 5,4% (66,8%), drewno i wyroby z drewna – 3,6% (50,5%) oraz pozostałe – 14,3%.

Najważniejszymi partnerami handlowymi Tadżykistanu w eksporcie były: Turcja – 31,9%, Kazachstan – 17,4%, Szwajcaria – 12,3%, Pakistan – 7,1%, Chiny – 5,6%, Iran – 5,3%, Afganistan – 5,2%, Arabskie Emiraty – 4,7%, Rosja – 3,9%, Uzbekistan – 1,8%, Włochy – 1,3%, Łotwa – 0,9% i Kirgistan – 0,7%, zaś w imporcie: Rosja – 30,4%, Chiny – 30,2%, Kazachstan – 15,5%, Turkmenistan – 4%, Turcja – 3,3%, Pakistan – 2,7%, Iran – 2,4%, Niemcy – 1,6%, USA – 1,2%, Uzbekistan – 1%, Brazylia – 0,8%, Arabskie Emiraty – 0,6%, Białoruś, Indie i Ukraina (po 0,5%). Wg danych tadżykistańskich **obroty z Polską** wyniosły 1.066,7 tys. USD (dynamika 163,3%), z czego eksport do Polski stanowił 75,5 tys. USD, import 991,2 tys. USD.

b/ Wg polskich danych statystycznych obroty towarowe pomiędzy Polską i Tadżykistanem w I kwartale 2016 r. wyniosły 973,9 tys. USD (dynamika 46%), w tym eksport – 969,1 tys. USD (52%) i import – 4,8 tys. USD (2%). 29,9% polskiego eksportu stanowiły wyroby przemysłu chemicznego i pokrewnych (dynamika 180%), 14,4% - gotowe artykuły spożywcze (69%), 11,2% - wyroby różne (117.609%), 8,7% - urządzenia mechaniczne i elektryczne, do odbioru i rejestracji dźwięku (131%), 7,8% - wyroby nieszlachetne i wyroby z metali nieszlachetnych (dynamika 12%), 6,4% - produkty mineralne (43%), 5% - zwierzęta żywe (0%), 4,3% - pojazdy, statki powietrzne, jednostki pływające i współdziałające urządzenia (153%), 4% produkty pochodzenia roślinnego (184%), 2,8% - drewno, korek, słoma i ich wyroby oraz artykuły koszykarskie (19%). Z Tadżykistanu importowano natomiast wyroby jedynie trzech grup towarowych: urządzenia mechaniczne i elektryczne, do rejestracji i odbioru dźwięku (udział 51,5% - dynamika 214%), produkty pochodzenia roślinnego (udział 48% - dynamika 0%), wyroby nieszlachetne i wyroby z metali nieszlachetnych (odpowiednio 0,4% i 0%).

11. Kursy walut

Średni kurs USD w I kwartale 2016 r. wynosił 7,7283 TJS (w I kw. 2015 r. – 5.4518 TJS), Euro – 8,5237 TJS (6,1446 TJS).

III. Uzbekistański rynek farb i lakierów

W ciągu ostatnich lat w Uzbekistanie ma miejsce stały wzrost wielkości robót budowlanych oraz robót budowlano – montażowych, znacznie wyprzedzający wzrost PKB kraju. W 2015 roku wzrost wielkości robót budowlanych wyniósł 17,8% przy wzroście PKB - 8,0%. Stosunek wielkości inwestycji w majątek stały w stosunku do PKB kraju przekroczył 23,8%. Aktualnie w Uzbekistanie realizowany jest na dużą skalę pięcioletni program budowy, modernizacji i remontów infrastruktury technicznej zakładów przemysłowych; znaczne inwestycje są kierowane na budowę i remonty obiektów medycznych, edukacyjnych, sportowych. M.in. zgodnie z Programem inwestycyjnym na rok 2016 przewiduje się budowę obiektów uczelni wyższych dla 23 tys. studentów, szkół zawodowych – na 3,3 tys. miejsc, szkół podstawowych – na 87,3 tys. miejsc oraz 215 obiektów sportowych dla dzieci i młodzieży. Od roku 2009 realizowany jest Program budownictwa mieszkaniowego na obszarach wiejskich, który przewiduje coroczne oddawanie do użytku ponad 8 tys. m² domów jednorodzinnych. Ponadto, we wszystkich regionach kraju prowadzona jest budowa mieszkań z pozyskaniem kapitału hipotecznego, bankowego i innych funduszy pożyczkowych oraz rozwija się budownictwo indywidualne.

Zabezpieczeniem materiałów budowlanych dla tak znacznej ilości prac zajmują się w dużej mierze zakłady produkcji materiałów budowlanych spółki akcyjnej „Uzstrojmateriały”:

AK "УЗСТРОЙМАТЕРИАЛЫ"

Узбекистан, 100070, Ташкент, ул. Тафаккур, 68а

Tel.: (+998 71) 252 20 63

Fax.: (+998 71) 255 77 07

E-mail: uzbuild@ars.uz, info@uzsm.uz, chairman@uzsm.uz

www.uzsm.uz

Dzięki znaczącym nakładom inwestycyjnym w branżę, obecnie Uzbekistan prawie całkowicie pokrywa wewnętrzne zapotrzebowanie na cement, cegły, mieszanki budowlane, płyty gipsowo-

kartonowe, szkło, oraz wiele innych materiałów budowlanych, sprzedając je także na eksport. Jednocześnie, rynek farb i lakierów nadal pozostaje w dużej mierze otwarty dla zagranicznych eksporterów i inwestorów.

Materiały lakiernicze i farby dostępne obecnie na uzbeckistańskim rynku, można podzielić na trzy grupy: zasadnicze, pośrednie i inne. Do materiałów zasadniczych (podstawowych) należą: farby, lakiery, emalie, podkłady gruntujące, szpachlówki – niezależnie od materiału wiążącego. Do materiałów pośrednich (półprodukty i półfabrykaty) należą materiały zawierające: olej lniany, żywice, rozpuszczalniki, rozcieńczalniki, sykatywę. Trzecia grupa obejmuje zmywacze do farb, szpachlówki, utwardzacze, przyspieszacze i inne. Największą część wśród oferowanych farb i lakierów stanowią farby i lakiery produkowane na bazie chemicznie zmodyfikowanych polimerów naturalnych lub polimerów syntetycznych.

Popyt na materiały lakiernicze i farby w Uzbekistanie charakteryzuje się stabilną tendencją wzrostu (8-10% rocznie). Jest on spowodowany nie tylko wzrostem wielkości prac budowlanych, ale również zapytaniem od przedstawicieli innych branż, przede wszystkim branży motoryzacyjnej [w Uzbekistanie istnieją trzy przedsiębiorstwa, zajmujące się produkcją samochodów: „GM Uzbekistan” S.A. - samochody osobowe (do 300 tys. samochodów rocznie), „SamAvto” Sp. z o.o. - samochody ciężarowe i autobusy marki ISUZU, „MAN Auto-Uzbekistan” Sp. z o.o. - ciągniki siodłowe, wywrotki i maszyny specjalne marki MAN (roczna wydajność ponad 3 tysiące samochodów ciężarowych)], przedstawicieli przemysłu maszynowego (przedsiębiorstwa produkcji ciągników, maszyn rolniczych i sprzętu podwieszanego), elektrotechnicznego (przedsiębiorstwa produkcji lodówek, pralek, kuchenek gazowych i elektrycznych), przemysłu meblarskiego i innych.

W ostatnim okresie czasu w RU rośnie zapotrzebowanie na specjalistyczne materiały lakiernicze i farby, o podwyższonych właściwościach fizykochemicznych, zwiększonej sile krycia, odporne na wysokie temperatury oraz uderzenia, produkowane w oparciu o nowoczesne technologie i coraz częściej przyjazne dla środowiska).

Uwzględniając dynamikę wzrostu oraz wielkość rynku wewnętrznego Uzbekistanu, obecnie produkcja farb i lakierów oscyluje w granicach 240 - 250 tys. ton rocznie. Udział Uzbekistanu w produkcji farb i lakierów w regionie wynosi wg ekspertów około 45-47%.

W sektorze farb i lakierów działa ponad 50 firm i przedsiębiorstw, z których większość stanowią podmioty małej i średniej przedsiębiorczości z niewielką produkcją i asortymentem towarów. Znaczny udział w produkcji farb i lakierów zajmują farby wodne (dyspersyjne), emalie, lakiery oraz różnego rodzaju farby ciekłe do prac zewnętrznych i wewnętrznych, a także towary grupy pośredniej. Produkty te są z reguły, wytwarzane z półfabrykatów według dostępnych specyfikacji technicznych, charakteryzują się stosunkowo niską jakością, lecz dostępne są dla szerokiego grona kupujących. Wyroby większych lokalnych producentów sprzedawane są w wyższym przedziale cenowym, ich jakość jest zbliżona do jakości towarów importowanych.

Ogólnie rzecz biorąc, przedsiębiorstwa lokalne zabezpieczają nieco ponad połowę zapotrzebowania rynku farby i lakiery; wyroby importowane stanowią średni i wyższy segment cenowy.

W celu ochrony rodzimych producentów, rząd RU aktywnie korzysta z polityki protekcjonizmu. Stawka cła importowego na import farb i lakierów na bazie polimerów syntetycznych, modyfikowanych polimerów naturalnych, polimerów akrylowych i winylowych, farb i lakierów olejnych wynosi 30%. (Rozporządzenie Prezydenta Republiki Uzbekistanu z dnia 05.08.2009 r. Nr UP - 1169). Ponadto, na farby i lakiery (gr. 3208,3209 Taryfy celnej) stosowany jest importowy podatek akcyzowy w wysokości 30% od wartości celnej towaru (Załącznik Nr 13-2 do Rozporządzenia Prezydenta Republiki Uzbekistanu z dnia 22.12.2015 r. Nr UP - 2455).

W tej sytuacji konkurencja na miejscowym rynku farb i lakierów toczy się pomiędzy dużymi lokalnymi i zagranicznymi producentami. Jednocześnie, Państwo stymuluje pozyskiwanie do sektora inwestycji zagranicznych oraz organizację wspólnej produkcji. Praktyka pokazuje, że większość znaczących lokalnych producentów wyrobów lakierniczo-farbiarskich stanowią firmy z udziałem kapitału zagranicznego.

Dużą popularnością na rynku cieszą się farby i lakiery produkcji rosyjskiej (około 18% rosyjskiego eksportu lakierniczo-farbiarskiego trafia do Uzbekistanu – są to głównie farby

rozcieńczalne i lakiery), chińskiej (emalie „National” i inne.), tureckiej (lakiery „Mobel”, emalie „Selulozik boya” i „Betek”), azerbejdżańskiej („Sobsan”), irańskiej, kazachstańskiej, koreańskiej, kirgiskiej, Na rynku dostępne są też europejskie farby i lakiery, pochodzące z Holandii, Niemiec, Finlandii (spółka „Tikkurila Paints”), Łotwy, Słowenii, Litwy i niektórych innych krajów. Pozycja Polski na rynku jest mało znacząca, sprzedawane są zazwyczaj niewielkie ilości lakierów i farb specjalistycznych, głównie do samochodów, a także pigmenty i farby do prac budowlanych. Ich dostawy są zazwyczaj realizowane z krajów trzecich, a nie bezpośrednio z Polski.

Jak przekonują eksperci, w najbliższych latach zużycie materiałów lakierniczo - farbiarskich w Uzbekistanie będzie miało nadal tendencję wzrostową. Rosnąć też będzie zapotrzebowanie na specjalistyczne farby i lakiery. Ze względu na znaczne różnice w poziomie dochodów ludności w różnych częściach kraju, struktura wyrobów lakierniczo-farbiarskich powinna być zróżnicowana. Można przyjąć tezę, że Państwo będzie kontynuowało politykę zastępowania importu produkcją krajową, tworzenia nowoczesnych zakładów produkcyjnych z udziałem inwestorów zagranicznych, oferujących szeroką gamę farb i lakierów, z maksymalnym wykorzystaniem lokalnych surowców.

Do najważniejszych producentów farb i lakierów w Uzbekistanie należy zaliczyć:

- „**Toshkent lok-buyok zavodi**” **JV S.A.** (dawny Zakład Lakierniczo-Farbiarski w Taszkencie) – firma założona w 1945 roku, jest obecnie jednym z największych producentów farb i lakierów w Azji Środkowej pod względem zdolności produkcyjnych. W skład przedsiębiorstwa wchodzi: zakład produkcji emalii, podkładów i farb, zakład produkcji opakowań metalowych oraz zakład produkcji żółtego pigmentu tlenku żelaza. W 2003 r. został uruchomiony zakład produkcji blachy litografowanej do produkcji opakowań z sitodrukiem. Obecnie przedsiębiorstwo zajmuje powierzchnię 19,2 ha. Bazę naukową przedsiębiorstwa stanowi centralne laboratorium, w którym opracowywane są nowe rodzaje farb i lakierów oraz technologie. Zakład produkuje: lakiery, sykatywy, olej lniany, farby i emalie różnych kolorów, farby do znakowania dróg, pigmenty kolorowe i suchą biel cynkową. W 2014 roku w zakładzie wyprodukowano około 2,4 tys. ton wyrobów na sumę 12 mld UZS. Obecnie przedsiębiorstwo jest w fazie modernizacji.

Zgodnie z informacją lokalnych mediów internetowych

(http://stroyka.uz/publish/doc/text121820_na_tashkentskom_lakokrasochnom_zavode_smenilos_ru_kovodstvo) w najbliższym czasie planowane jest stworzenie na bazie zakładu nowoczesnego ekologicznie bezpiecznego parku technologicznego produkcji emalii i lakierów.

Projekt ma być realizowany z udziałem polskich inwestorów (ich nazwa nie została podana). W latach 2014 – 2020 inwestorzy planują utworzenie kompaktowego oraz energooszczędnego kompleksu produkcyjnego poprzez budowę i rekonstrukcję pomieszczeń na terenie zakładu. W nowym kompleksie powstanie centrum logistyczne z parkiem samochodowym. Zaplanowano także realizację innych projektów produkcji materiałów budowlanych, zastępujących import oraz towarów konsumpcyjnych. Liczba pracowników ma wzrosnąć do 1500 osób.

- „**UZKABEL**” **S.A.** (uzbekistańsko-chińskie przedsiębiorstwo - <http://hayat.uz>) - od 2007 roku firma zajmuje się produkcją farb i lakierów pod marką „HAYAT” (wiodący brand w Uzbekistanie). W ofercie „HAYAT” znajdują się wodne farby dyspersyjne oraz dekoracyjne farby fasadowe, emalie, lakiery parkietowe, kleje, materiały do obróbki zewnętrznej i wewnętrznej, powłoki ochronne do drewna i wiele innych. Pod względem poziomu wyposażenia technicznego oraz jakości produkcji firma nie ustępuje europejskim producentom. W zakładzie wdrożony został system zarządzania jakością ISO 9001. Farby i lakiery firmy są sprzedawane wyłącznie po przeprowadzeniu pełnej analizy w akredytowanym przez Agencję „Uzstandard” Centrum Doświadczalnym (wyposażonym w sprzęt firmy SHEEN – Wielka Brytania). Na lata 2015 – 2016 w zakładzie planowana jest (wspólnie z chińską Gulf Cable Trading Co) modernizacja, a wraz z nią zwiększenie asortymentu farb wodno-emulsyjnych i doprowadzenie wydajności zakładu do 2.500 ton. Wartość projektu wynosi 1,3 mln dolarów.

- „**Uz-DongJu Paint Co.**” (<http://uzdongju.com>) – historia firmy rozpoczęła się w 1995 roku, kiedy to zostało podpisane memorandum o realizacji wspólnego przedsięwzięcia pomiędzy południowokoreańską firmą „DongJu Industrial Co. LTD” i Stowarzyszeniem (obecnie - spółka akcyjna) „Uzavtosanoat” (przemysł samochodowy). Powołanie uzbekistańsko-koreańskiego przedsiębiorstwa stało się kolejnym krokiem w rozwoju motoryzacji Uzbekistanu oraz w realizacji programu lokalizacji produkcji elementów do produkcji samochodów. Firma „Uz-DongJu Paint Co.” jest obecnie liderem w produkcji farb i lakierów samochodowych, budowlanych i przemysłowych na rynku Uzbekistanu. Przedsiębiorstwo wdrożyło międzynarodowe certyfikaty ISO 14001:2008, OHSAS 18001:2007, ISO 9001:2004.

- „**Building and Manufacturing Group**” Sp. z o.o. - marka handlowa «EAST-COLOR» (<http://east-color.uz>) już od ponad 10 lat jest jednym z liderów wśród producentów materiałów lakierniczo – farbiarskich w Uzbekistanie. Zakres produkcji obejmuje: fasadowe i wewnętrzne farby wodne (dyspersyjne), emalie, podkłady, szkło wodne, pasty barwiące, fakturowe farby dekoracyjna, szpachłówki akrylowe o różnym przeznaczeniu itd. – ogółem w ofercie firmy znajduje się ponad 50 pozycji towarowych.

- **Uzbekistańsko-Holendersko-Brytyjskie Przedsiębiorstwo „Lok Kolor Sintez”** - jeden z liderów w produkcji lakierniczo – farbiarskiej w Uzbekistanie. Przedsiębiorstwo oferuje wyroby własnej produkcji: emalie, fasadowe i wewnętrzne farby o różnym przeznaczeniu i właściwościach. Od momentu powstania przedsiębiorstwo specjalizuje się w produkcji farb i lakierów na potrzeby przemysłu maszynowego, transportowego, budownictwa i robót remontowych oraz produkuje materiały pomocniczych. Przedsiębiorstwo posiada własne laboratorium i 25 własnych, opatentowanych technologii, które pozwoliły firmie wyjść na rynki międzynarodowe i skutecznie konkurować z innymi dużymi producentami.

- **Uzbekistańsko-Rosyjskie Przedsiębiorstwo „Link Paints Trading” JV** (www.linkpaints.com) – podobnie jak wymienione wcześniej firmy jest producentem materiałów lakierniczo-farbiarskich. Asortyment produkowanych wyrobów obejmuje zarówno dekoracyjne, jak i specjalne powłoki ochronne. W skład produkowanych farb wchodzi komponenty, nabywane u czołowych zagranicznych producentów surowców do produkcji lakierniczo-farbiarskiej. Nadzór nad jakością produkowanych wyrobów jest prowadzony przez akredytowane laboratorium, znajdujące się na terenie zakładu.

- **Firma lakierniczo-farbiarska „Corall Elite”** (<http://corall.uz>) – powstała w 2010 roku; znakiem towarowym firmy jest „Corall Paints”; przedsiębiorstwo stosuje włoską technologię produkcji w oparciu o wysokiej jakości surowce krajowe i zagraniczne (USA, Finlandia, Szwecja, Niemcy, Francja, Turcja). Wyprodukowane partie farb i lakierów poddawane są badaniom we własnym laboratorium. Firma w krótkim czasie zdobyła zaufanie konsumentów krajowych i zagranicznych. Wyroby „Corall Paints” są eksportowane do Afganistanu i Kirgistanu. Zakres produkcji obejmuje farby wodne (dyspersyjne) do robót wewnętrznych i zewnętrznych, podkłady akrylowe, farby teksturowane, farby o różnych odcieniach. Strategia produkcji na najbliższy okres przewiduje rozszerzenie asortymentu wyrobów, w tym między innymi o szpachłówki, kleje i emalie.

- „**LOK BO'YOQ SERVIS**” Sp. z o.o. – od 2004 roku zajmuje się produkcją farb i lakierów. Firma stale się rozwija i umacnia swoją pozycję na rynku Uzbekistanu, produkując szeroką gamę produktów takich jak: emalie, farby wodne (dyspersyjne), podkłady, lakiery, oleje lniane, rozcieńczalniki, tynki mineralne, itp.

- „**Quyoshcha Nuri**” Sp. z o. o. (<http://berk.uz>) – rozpoczęła swoją działalność w 2009 roku, obecnie zajmuje się produkcją materiałów lakierniczo-farbiarskich pod marką „BERK”, o różnym przeznaczeniu i zastosowaniu, w tym farby i lakiery do remontów i prac budowlanych, farby fasadowe, farby i lakiery do metalu i inne.

IV. Informacje bieżące

- **Informacja nt. uzbeckistańsko-rosyjskiego porozumienie w sprawie anulowania części uzbeckistańskiego zadłużenia**

Jak poinformował uzbeckistański portal www.anhor.uz (25.03.2016 r.), a za nim także inne media, rosyjska Duma ratyfikował rosyjsko-uzbeckistańskie porozumienie międzyrządowe z 14 grudnia 2014 roku w sprawie anulowania części uzbeckistańskiego zadłużenia wobec Rosji. Z kwoty prawie 900 mln USD, gdzie połowę stanowiły odsetki, Uzbekistan spłaci 25 mln USD, natomiast 865 mln USD długu Uzbekistanu wobec Federacji Rosyjskiej zostanie anulowane. Ze swej strony Uzbekistan zrezygnuje ze swoich żądań kierowanych pod adresem Funduszu Diamentowego b. ZSRR. Wg strony rosyjskiej, na dzień 1 listopada 2014 r. zadłużenie Uzbekistanu wynosiło 889,3 mln USD, z czego zadłużenie podstawowe – 500,6 mln USD (w tym kredyty udzielone w latach 1992-1993) i oprocentowanie – 388,7 mln USD. Strona uzbeckistańska uznawała jedynie część długu w wys. 43,1 mln USD, wysuwając jednocześnie roszczenia finansowe wobec Rosji (w szczególności dot. ww. Funduszu Diamentowego) na sumę 1 – 2 mld USD.

- **Informacja nt. prognoz Azjatyckiego Banku rozwoju dla Uzbekistanu**

Zgodnie z informacją portalu www.podrobno.uz z dnia 31 marca br., Azjatycki Bank Rozwoju obniżył w raporcie „Asian Development Outlook 2016” prognozę wzrostu PKB Uzbekistanu z wcześniejszych 7% do 6,9% (w 2017 r. – 7,3%); inflacja w br. ma wynieść 10%, a w 2017 r. – 11%. Wg ekspertów, ważnym czynnikiem, który wpływa na spowolnienie wzrostu uzbeckistańskiej gospodarki jest kryzys w Federacji Rosyjskiej, skutkujący spadkiem przelewów pieniężnych do RU i osłabieniem uzbeckistańsko-rosyjskich stosunków handlowych. Ekspersi banku zwrócili również uwagę na niski poziom wspierania innowacji przez Państwo (0,2% PKB) i słabe wykorzystanie innowacyjnych technologii w produkcji (0,5% przedsiębiorstw). Jednocześnie, wg. władz Uzbekistanu w 2016 r. wzrost PKB wyniesie 7,8%, inflacja – 5,5 – 6,5%, realne dochody ludności wzrosną o 9,5%, a średnia pensja, stypendia i zasiłki – o 15%. Natomiast do 2030 roku władze przewidują ponad 2-krotny wzrost PKB, zwiększenie udziału produkcji przemysłowej w PKB z 33,5% w 2015 roku do 40% w 2030 roku i zmniejszenie produkcji rolnej z 16,6% do 8-10%. W wyniku powszechnego wprowadzania technologii energooszczędnych planuje się 2-krotnie zmniejszyć energochłonność PKB.

- **Informacja nt. planów inwestycyjnych sektora naftowo-gazowego Uzbekistanu**

Jak 6 kwietnia poinformował portal www.review.uz, w Taszkencie odbyła się konferencja prasowa zorganizowana przez spółkę holdingową „Uzbekneftegaz”. Zgodnie z programem inwestycyjnym na 2016 r. firma planuje realizację 38 projektów inwestycyjnych o łącznej wartości 20,6 mld USD. W br. planowane jest zakończenie robót i uruchomienie obiektów w ramach 9 projektów inwestycyjnych o łącznej wartości ponad 624 mln USD, w rezultacie czego przewiduje się uruchomienie 10 certyfikowanych centrów montażu instalacji gazowych w pojazdach, wygenerowanie mocy produkcyjnych do wytwarzania 80 tys. ton siarki granulowanej i 8 tys. ton skroplonego gazu, oczyszczania 6 mld m³ gazu i produkcji na własny użytek 37,1 mln kW/h energii elektrycznej. W ramach programu inwestycyjnego w 2016 r. realizowanych będzie 14 projektów z udziałem zagranicznych inwestycji i kredytów o łącznej wartości 16,3 mld USD kapitału zagranicznego. Projekty te będą realizowane w sektorze ropy i gazu z udziałem firm z Rosji, Korei, Chin, RPA i innych krajów, w takich dziedzinach jak prace geologiczno-poszukiwawcze, wydobycie i przetwarzanie węglowodorów, transport gazu ziemnego, produkcja polimerów, produkcja butli gazowych, budowa nowego zakładu przetwórstwa gazu, samochodowe stacje gazowe i szereg innych. Przewiduje się m.in. zagospodarowanie złóż grupy Kandymskiej (w tym budowę zakładu przetwórstwa gazu), przeprowadzenie prac geologiczno-poszukiwawczych na odcinku Kungradskim, kontynuację zagospodarowywania złóż Szarkij Berdach i Szimolij Berdach (w tym budowę stacji kompresorowych).

- **Informacja nt. planowanego rozpoczęcia produkcji glazury do płytek ceramicznych w Uzbekistanie**

Wg informacji portalu www.review.uz z dnia 6.04.2016 r., we wrześniu br. chińska firma „Xu Zhan Investment Co” rozpocznie produkcję glazury do płytek ceramicznych w Specjalnej Strefie Przemysłowej „Dżyzak”. Wartość projektu wynosi 1,65 mln USD. Przyszła zdolność produkcyjna zakładu przewiduje wytwarzanie 7,2 tys. ton połysku rocznie. W ramach działań podejmowanych przez Rząd RU w celu zwiększenia produkcji nowoczesnych materiałów budowlanych w specjalnej strefie przemysłowej „Dżyzak”, 29 marca br. JV „Ceramic raw material” Sp. z o.o. (zakład gdzie produkowana będzie glazura) został zwolniony na okres 5 lat z obowiązku opłaty ceł na import sprzętu, maszyn i materiałów do rekonstrukcji istniejących i budowy nowych obiektów produkcyjnych.

- **Informacja nt. trudności z tranzytem ukraińskich słodczy przez Rosję**

Jak 9 kwietnia br. poinformował portal www.podrobno.uz, powołujący się na przewodniczącego Stowarzyszenia producentów wyrobów cukierniczych, koncentratów spożywczych i krochmalu Ukrainy „Ukrkondprom” Aleksandra Baldyniuka, Rospotrebnadzor podjął decyzję o wstrzymaniu tranzytu ukraińskich słodczy przez terytorium Rosji do Azji Centralnej. Informację potwierdziła naczelnik Wydziału ds. komunikacji ze społeczeństwem Centralnego Zarządu Celnego Federacyjnej Służby Celnej FR. 6 kwietnia br. „Ukrkondprom” poinformował, że Rosja częściowo zablokowała tranzyt ukraińskich słodczy do Gruzji i Azerbejdżanu. Wcześniej, z dniem 1 stycznia br. Rosja zawiesiła stosowanie w stosunku do Ukrainy Umowy o Strefie Wolnego Handlu. W 2015 r. eksport ukraińskich cukierków do Rosji spadł o 70%.

- **Informacja nt. planów rozwoju przetwórstwa płodów rolnych w Uzbekistanie**

W dniu 5 marca br. prezydent Uzbekistanu podpisał rozporządzenie nr PP-2505 pn. „O środkach dalszego rozwoju bazy surowcowej, rozszerzeniu przetwórstwa owoców i warzyw oraz wyrobów mięsnych, zwiększeniu produkcji i eksportu artykułów spożywczych w latach 2016 – 2020”. Dokument określa 4 podstawowe kierunki rozwoju kraju w tym zakresie:

1. zwiększenie eksportu zarówno świeżych produktów, jak też konserw, koncentratów, soków i innych towarów przetworzonych (przewiduje się 2,7-krotny wzrost eksportu świeżych produktów i 2,5-krotny wzrost eksportu produktów konserwowanych),
2. powstanie we wszystkich regionach Uzbekistanu 15 dużych branżowych centrów handlowo-logistycznych o łącznej pojemności 60 tys. ton,
3. realizacja:
 - 180 projektów inwestycyjnych w dziedzinie budowy nowych oraz rekonstrukcji i modernizacji istniejących przedsiębiorstw przetwórstwa owocowo-warzywnego, a także produkcji opakowań (łączna wartość projektów ma wynieść 595,9 mln USD),
 - 416 regionalnych projektów związanych ze zwiększeniem produkcji mięsnej, mleczarskiej, owocowo-warzywnej i innych wyrobów spożywczych,
4. przyspieszenie rozwoju sektora produkcji nowoczesnych opakowań i materiałów opakowaniowych, w tym poprzez zakładanie w regionach Uzbekistanu przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego do produkcji opakowań karbowanych i polimerowych, palet z tworzyw sztucznych oraz innych, odpowiadających standardom międzynarodowym opakowań; przewiduje się także wprowadzenie do produkcji nowych rodzajów opakowań artykułów spożywczych (próżniowych, gazowych, w wielowarstwowej folii spożywczej itd.).

Wg. danych statystycznych w 2015 roku uzbekistańskie przedsiębiorstwa przemysłu spożywczego wyprodukowały towarów na kwotę 16,7 trylionu UZS (dynamika 114,4%), co stanowi 18,2% ogółu produkcji przemysłowej (w 2014 r. – 17,1%). Łączne nakłady inwestycyjne w przemyśle spożywczym w latach 2008 – 2015 wyniosły ponad 900 mln USD. Wg wydawnictwa „Economist” w rankingu bezpieczeństwa żywnościowego 2016 r. Uzbekistan zajął 64 miejsce, poprawiając swoją pozycję o 9 punktów (na 109 sklasyfikowanych krajów).

- **Informacja nt. podpisania przez prezydenta RT nowej ustawy „O inwestycjach”**

15 marca br. prezydent Tadżykistanu podpisał ustawę nr 1299 „O inwestycjach”, przyjętą wcześniej - 10 lutego br. przez Parlament RT. Tekst dokumentu dostępny jest na naszej stronie internetowej.

- **Informacja nt. zmian w uzbeckistańskim systemie eksportu produktów owocowo-warzywnych**

Zgodnie z rozporządzeniem prezydenta RU z dnia 7 kwietnia br., w ramach holdingu „Uzbekozikowkatholding” (powstał na podstawie rozporządzenia prezydenta RU z dn. 18 lutego br. w miejsce zlikwidowanej Asocjacji Przemysłu Spożywczego Uzbekistanu) powołana została wyspecjalizowana spółka eksportowa świeżych owoców i warzyw oraz wyrobów przetworzonych „Uzagroeksport”. Spółka powstała w celu zwiększenia efektywności wykorzystania potencjału eksportowego Uzbekistanu i rozwoju nowoczesnej infrastruktury logistycznej towarów rolno-spożywczych przeznaczonych na eksport. Do zadań nowego podmiotu należy także rozwój bazy materiałowo-technicznej przedsiębiorstw wchodzących w jego skład i pozyskiwanie dla nich inwestorów zagranicznych oraz wstępne przygotowanie towarów na eksport (sortowanie, kalibrowanie, pakowanie). W celu realizacji powierzonych spółce zadań, dotychczasowa spółka handlu zagranicznego „Uztadbirkoreksport” i Asocjacja „Uzulgurżisavdoinvest” (Asocjacja przedsiębiorstw handlu hurtowego) przekażą jej swoje bazy handlowe/punkty skupu i chłodnie. Ww. spółka „Uztadbirkoreksport”, działająca przy Ministerstwie Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, Inwestycji i Handlu RU zaprzestanie eksportu artykułów owocowo-warzywnych.

Jednocześnie, przy „Uzagroeksportcie” powołane zostanie Centrum systemu managementu jakości i standaryzacji „Laboratorium spożywcze”, wyspecjalizowane przedsiębiorstwo transportowo-logistyczne oraz centra handlowo-logistyczne w Taszkencie i obwodach Uzbekistanu.

W ramach prowadzonych działań „Uzagroeksport” prowadzić będzie badania marketingowe koniunktury na światowych i regionalnych rynkach owoców i warzyw i ich pochodnych, promocją krajowych produktów i poszukiwaniem nowych rynków zbytu.

Dyrektor generalny „Uzagroeksportu” będzie jednocześnie wiceprezesem zarządu holdingu „Uzbekozikowkatholding”.

Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem, od 1 maja br. przedsiębiorstwa i firmy eksportowe, w tym mikro-firmy, małe podmioty gospodarcze i gospodarstwa rolne, zobowiązane są do odsprzedaży Państwu 50% wpływów walutowych z eksportu świeżych owoców i warzyw, winogron i roślin basztanowych. Materiał przygotowany został na podstawie artykułu na portalu www.uzdaily.uz z dnia 11 kwietnia br. Tekst samego rozporządzenia nie jest dotychczas dostępny.

- **Informacja nt. nowej elektronicznej platformy handlowej dla uzbeckistańskich rolników,**

Wg informacji portalu www.uzdaily.uz z dnia 12 kwietnia br., Izba Handlowo-Przemysłowa Republiki Uzbekistanu realizuje wspólnie z firmą TECLLOT projekt, mający na celu uruchomienie elektronicznej platformy handlowej dla rolników. Platforma www.agrosale.uz (można już na nią wchodzić) ma służyć zwiększeniu eksportu uzbeckistańskich płodów rolnych zagranicę. Uzbeckistańscy producenci mogą zamieszczać tu ogłoszenia dotyczące sprzedaży lub zakupu artykułów spożywczych, maszyn i urządzeń rolniczych, nawozów oraz innych towarów i usług związanych z rolnictwem i sektorem rolno-przemysłowym.

- **Informacja nt. eksportu owoców i warzyw z Uzbekistanu transportem kołowym,**

Jak 11 kwietnia br. poinformował portal www.norma.uz, Uchwałą Rady Ministrów nr 100 z dnia 1.04.2016 wprowadzone zostały zmiany do rozporządzenia nr 249 „O środkach dalszego doskonalenia mechanizmu regulacji eksportu produktów owocowo-warzywnych, ziemniaków, roślin basztanowych i winogron” z dn. 28.08.2015 r. od dnia 1 lipca 2016 r. dozwolony będzie eksport owoców i warzyw, ziemniaków, roślin basztanowych i winogron (kod TN VED – 07-08) pojazdami samochodowymi należącymi do uzbeckistańskich firm i osób fizycznych, mających licencję dla międzynarodowe przewozy towarów.

- **Informacja nt. zmniejszenia prognozowanego przez MFW wzrostu gospodarczego Uzbekistanu w 2016 roku,**

Międzynarodowy Fundusz Walutowy obniżył o dwa punkty procentowe swoją prognozę wzrostu gospodarczego Uzbekistanu w 2016 r. Obecnie wynosi ona 5% (w październiku 2015 r. MFW przewidywał, że będzie to 7%). Natomiast w 2017 roku wzrost PKB Uzbekistanu miałby wynieść 5,5%. Jednocześnie, eksperci Funduszu przewidują, że inflacja w 2016 roku osiągnie 8%, a w 2017 r. – 9,8%. *Natomiast zgodnie z prognozami Rządu RU na 2016 rok wzrost PKB Uzbekistanu wyniesie 7,8% (wg. BŚ – 7,5%).*

- **Informacja nt. wprowadzenie w Uzbekistanie państwowych zakupów płodów rolnych**

Jak 13 kwietnia br. poinformowały uzbekistańskie media, w tym portale www.norma.uz i www.aloqada.com, 12 kwietnia br. prezydent Uzbekistanu podpisał rozporządzenie „O środkach doskonalenia systemu zamówień i wykorzystania owoców i warzyw, ziemniaków oraz roślin basztanowych”, zgodnie z którym od bieżącego roku w Uzbekistanie wprowadzony zostanie system zamówień państwowych na zakup świeżych owoców, warzyw, ziemniaków i roślin basztanowych. Zamówienia będą prowadzone przez władze, zgodnie z zapotrzebowaniem na ww. artykuły rolne prywatnych zakładów przetwórczych, wchodzących w skład spółki holdingowej „Uzbekozikowkatholding”. Wg. miejscowych ekspertów, dokument przewiduje zastosowanie szeregu instrumentów mających na celu stworzenie jednolitego systemu produkcji i zakupu produktów rolnych, stabilnych dostawy surowców dla przedsiębiorstw przetwórczych, nasycenie krajowego rynku konsumenckiego oraz zwiększenie wielkości i asortymentu produktów na eksport. Zakupy owoców i warzyw do dalszego przerobu przemysłowego będą realizowane przez oddziały holdingu „Uzbekozikowkatholding”, składowanie na okres zimowo-wiosenny – przez asocjację „Uzbekozikowkatzahira” (wcześniej – asocjacja handlu hurtowego „Uzulgurżisawdoinwest”), eksport – przez powołaną na początku kwietnia br. wyspecjalizowaną spółkę eksportową „Uzagroekspost”. Jednocześnie, regionalne wydziały ds. kompleksowego rozwoju terytoriów urzędów obwodowych i rejonowych będą kontrolowały prawidłowość ewidencjonowania produkcji świeżych owoców i warzyw. Zgodnie z rozporządzeniem przedsiębiorstwa prywatne, zajmujące się przetwórstwem produktów rolnych, zostaną zwolnione do 1.01.2019 r. z opłat celnych przy imporcie nowoczesnego sprzętu i technologii do produkcji; firmy przetwórcze, będące częścią holdingu „Uzbekozikowkatholding” zostaną zwolnione z opłat podatków i obowiązkowych odliczeń do państwowych funduszy docelowych, z wyjątkiem tzw. jednolitej płatności socjalnej.

- **Informacja nt. odpowiedzialności administracyjnej i karnej za wwóz do Uzbekistanu**

Zgodnie z ustawą nr ZRU-405 z dnia 25.04.2016 r. „O wprowadzeniu zmian i uzupełnień do wybranych aktów prawnych Republiki Uzbekistanu” do „Kodeksu odpowiedzialności administracyjnej RU” wprowadzony został zapis o odpowiedzialności za zawarcie niekorzystnej transakcji, która spowodowała wwóz na terytorium Uzbekistanu, używanego, zużytego fizycznie, przestarzałego lub nieodpowiadającego współczesnym wymogom sprzętu i technologii, ich instalacja i wdrożenie do użytku, które naniósł uszczerbek interesom kraju w znacznym rozmiarze, a także wydanie potwierdzenia przeprowadzenia ekspertyzy lub innego dokumentu przez upoważniony organ Państwa lub inną instytucję, pociągające za sobą zawarcie takiej transakcji, podlegają karze grzywny od 75 do 100 minimalnych wynagrodzeń (na dzień 28.04.2016 r. płaca minimalna wynosi – 130.240 UZS tj. prawie 45 USD wg obowiązującego oficjalnego kursu walut). To samo przestępstwo popełnione ponownie w ciągu roku od nałożenia kary administracyjnej, podlega karze grzywny od 100 do 150 minimalnych wynagrodzeń. W ustawie skorygowano odpowiedzialność karną za transakcję przeciwko interesom Republiki Uzbekistanu. Zawarcie opisanych powyżej transakcji, które naniósł znaczny uszczerbek interesom kraju podlega karze grzywny od 300 do 500-krotności minimalnego wynagrodzenia lub ograniczeniu wolności od 3 do 5 lat lub karze pozbawienia wolności od 3 do 5 lat z pozbawieniem określonych praw. Ponowne tego typu działania podlegają karze pozbawienia wolności od 5 do 8 lat. Działania, które naniósł interesom kraju szczególnie duży uszczerbek (od 500 minimalnych wynagrodzeń) przez zorganizowaną grupę lub na jej korzyść podlegają karze pozbawienia wolności od 8 do 20 lat.

W przypadku wpłaty trzykrotnej wartości przyczynionego uszczerbku materialnego, przewinienie nie podlega karze.

- **Informacja nt. zwolnień celnych na wwożone do Uzbekistanu systemy do nawadniania kropelkowego, podkładki i sadzonki roślin owocowych**

Jak 22 kwietnia br. poinformował portal www.review.uz, Uchwałą Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2016 roku do dnia 1 stycznia 2021 r. został zwolniony z opłat celnych wwóz do Uzbekistanu sprzętu do kropelowego nawadniania upraw. Zwolnienia będą miały również zastosowanie w stosunku do podkładek i sadzonek roślin owocowych. Wcześniej o zwolnieniach mowa była w dekrete prezydenta RU nr PP-2450 z 29.12.2015 roku. Wg Ministerstwa Rolnictwa i Zasobów Wodnych RU system nawadniania kropelkowego jest stosowany w Uzbekistanie na powierzchni 18,5 tys. ha upraw, system nawadniania z wykorzystaniem elastycznych rur – na powierzchni 18,4 tys. ha, metody nawadniania powłokowego – na powierzchni 16,3 tys. ha. W 2015 r. na rozwój systemu nawadniania kropelkowego wydano ponad 200 mln UZS [oficjalny kurs USD (wg danych Banku Centralnego RU) na dzień 31 grudnia 2015 roku kształtował się następująco: 1 USD = 2.809,98 UZS].

- **Informacja nt. opłat za przewozy drogowe przez terytorium Rosji**

Wg informacji portalu www.news.tj z dnia 22 kwietnia br., rosyjski rząd wydał rozporządzenie zmieniające wysokości opłat drogowych za przejazd po rosyjskich drogach zagranicznych przewoźników (środki transportu o ładowności od 3,5 do 12 ton włącznie). Zgodnie z rozporządzeniem opłata za korzystanie z autostrad o znaczeniu federalnym wyniesie 850 rubli dziennie (wcześniej 385 rubli) i 120 tys. rubli rocznie (60 tys.). Do wykazu państw zobowiązanych do wnoszenia opłat za przewozy drogowe włączone zostały Litwa i Łotwa. Jednocześnie obowiązuje porozumienie zawarte pomiędzy Rosją, Kazachstanem, Chinami, Kirgizją, Uzbekistanem i Tadżykistanem, stwarzające bardziej przyjazne warunki przewozów ładunków określonymi trasami (ratyfikowane przez W. Putina w końcu ubiegłego roku).

- **Informacja nt. obowiązku znakowania wwożonych do Tadżykistanu towarów w języku tadżyckim lub rosyjskim**

Jak 15 kwietnia br. poinformował Murod Aszurow – kierownik służby prasowej Agencji ds. Standaryzacji, Certyfikacji, Metrologii i Inspekcji Handlowej Tadżykistanu „Tadżykstandart”, Agencja podjęła decyzję o nie wydawaniu zgód na wwóz do RT towarów nie posiadających na opakowaniu oznaczenia w języku tadżyckim, ewentualnie rosyjskim. Dotychczas do obrotu były dopuszczone towary oznakowane w alfabetach innych niż cyrylica, m.in. chińskim, perskim itd., a importerzy sprowadzali także produkty z datami przydatności do użytku podanymi wg. kalendarza muzułmańskiego (od teraz daty produkcji i przydatności muszą być oznakowane w cyrylicy).

- **Informacja nt. gwałtownego spadku czarnorynkowych kursów walut w Uzbekistanie**

W ciągu ostatnich dni w Uzbekistanie ma miejsce znaczne osłabienie USD i EUR w stosunku do UZS. Jak informuje nieoficjalny portal www.dollaruz.com, kurs dolara obniżył się z 6150 – 6200 UZS 15 maja w godzinach porannych, do 5900 – 5980 UZS 15 maja w godzinach wieczornych i 5600 – 5650 UZS 16 maja w godzinach południowych. Z kolei czarnorynkowy kurs EUR (sprzedaż), który jeszcze na początku maja wynosił ok. 7100 – 7200 UZS spadł do 6750 – 6800 UZS 14 maja i do 6150 – 6250 UZS 16 maja w godzinach południowych.

Oficjalne średnie kursy walut Banku Centralnego RU kształtowały się w ostatnim okresie następująco: 26.04.2016 r. – 1 USD = 2899,25 UZS i 1 EUR = 3297,80 UZS, 3.05.2016 r. - 1 USD = 2904,68 UZS i 1 EUR = 3310,18 UZS, 11.05.2016 r. - 1 USD = 2909,25 UZS i 1 EUR = 3341,76 UZS. Kolejna zmiana oficjalnych kursów walut w Uzbekistanie nastąpi 17 maja br.

Według nieoficjalnych informacji zmiany kursów walut wynikają z dążenia władz do zmniejszenia różnicy pomiędzy oficjalnym i czarnorynkowym kursem w przededniu posiedzenia SzOW w Taszkencie (23-24 maja br. – posiedzenie Rady ministrów Spraw Zagranicznych SzOW,

23-24czerwca br. – posiedzenie szefów państw SzOW). Podobna sytuacja miała mieć miejsce przed 43 sesją Azjatyckiego Banku Rozwoju, która odbyła się w Taszkencie w dn. 1-4 maja 2010 roku.

- **Informacja nt. nowej redakcji Ustawy RU „O księgowości”**

W Uzbekistanie weszła w życie nowa redakcja Ustawy „O księgowości” (ZRU-404 z dn. 13 kwietnia br.). Wg. specjalistów, dokument wprowadza nowe regulacje, zgodne ze standardami międzynarodowymi oraz zwiększa odpowiedzialność kadry kierowniczej podmiotów gospodarczych. Zgodnie z art. 6 Ustawy, aktualnie do prowadzenia sprawozdawczości księgowej zobowiązane zostały samorządy obywateli oraz przedstawicielstwa, filie i inne oddziały zagranicznych osób prawnych znajdujące się na terytorium Republiki Uzbekistanu. Art. 10 Ustawy stanowi, że podmioty sprawozdawczości księgowej (osoby prawne zarejestrowane w Uzbekistanie, ich przedstawicielstwa, filie itd.) mają prawo stosować międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej w granicach obowiązujących przepisów. Ponadto, zgodnie z Ustawą, spółki akcyjne, ubezpieczalnie, banki, fundusze społeczne i inne instytucje są zobowiązane do publikowania sprawozdań finansowych i wyników przeprowadzonych audytów nie później niż dwa tygodnie przed walnym zgromadzeniem akcjonariuszy lub zebraniem innego organu podmiotu sprawozdawczości księgowej. Minimalny okres przechowywania księgowych dokumentów sprawozdawczości finansowej wynosi 5 lat. Tekst Ustawy dostępny jest na stronie: www.norma.uz/raznoe/zakon_respubliki_uzbekistan46.

- **Informacja nt. planów Uzbekistanu dot. zakupu linii technologicznych do produkcji glutenu**

Jak 24 maja br. poinformował portal <http://ru.sputniknews-uz.com>, do końca 2017 r. uzbecka spółka „Uzvinosanoat-Holding” planuje realizację pierwszego w Uzbekistanie projektu głębokiego przetwarzania pszenicy. Obecnie, całość pszenicy stosowanej przed holding jest przerabiana na spirytus; w najbliższej przyszłości uzbecki producent alkoholu planuje rozpocząć również produkcję glutenu, który do chwili obecnej nie jest w Uzbekistanie wytwarzany. Do końca br. mają zostać przeanalizowane przez kompetentne uzbeckie instytucje dokumenty techniczne i finansowe, a następnie przewiduje się ogłoszenie przetargu na dostawę linii technologicznych „pod klucz”.

- **Informacja nt. ograniczeń w eksporcie wyrobów mięsnych i mlecznych do Tadżykistanu**

Informujemy, że w III dekadzie maja br. tadżykistańskie służby weterynaryjne wprowadziły ograniczenia w imporcie produktów mięsnych i mlecznych z Polski. Decyzja ma związek z występującymi na terenie naszego kraju przypadkami afrykańskiego pomoru świń (informacje ze strony World organization for animal health www.oie.int). Obecnie służby weterynaryjne RT wymagają załączania do dokumentów eksportowych zaświadczenia, że eksportowane wyroby mięsne i mleczne produkowane są z mięsa/mleka pozyskanego od zdrowych zwierząt, niewykazujących objawów chorób zakaźnych przenoszonych na ludzi i pochodzą z regionów wolnych od takich chorób (w tym AFS) Produkty są bezpieczne i nie zagrażają zdrowiu ludności oraz zostały wytworzone w zakładach zatwierdzonych do eksportu przez właściwe służby weterynaryjne i znajdują się pod stałą kontrolą tych służb.

- **Informacja nt. internetowego systemu wydawania wiz wjazdowych do Tadżykistanu**

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Tadżykistanu informuje, że począwszy od 1 czerwca br. uruchomiony został internetowy system wydawania wiz wjazdowych do Tadżykistanu. System umożliwia pobranie z sieci ankiety wizowej, wysłanie jej pod odpowiedni adres i opłacenie należności. Wiza przesłana zostaje pocztą elektroniczną. Koszt – 50 USD, jednak w wypadku odmowy wydania wizen pieniądze te nie podlegają zwrotowi. Dodatkowa opłata za wjazd do Górnobadachszańskiego Obwodu Autonomicznego (GBO) wynosi 20 USD. Wiza jest ważna przez 90 dni i uprawnia do pobytu na terytorium Tadżykistanu przez 45 dni kalendarzowych. Przy przekraczaniu granicy należy mieć ze sobą wydruk wizen otrzymanej pocztą elektroniczną

oraz ważny dokument podróży. Wiza elektroniczna nie podlega przedłużaniu; po jej wygaśnięciu należy opuścić tadżyckie terytorium i wystąpić o nową. Przedstawiciele mediów mogą wystąpić o elektroniczną wizę dopiero po uzyskaniu akredytacji w MSZ Tadżykistanu. Poniżej link do strony , na której można aplikować o wizę: [https://www.evisa.tj/index.evisa.html#/.](https://www.evisa.tj/index.evisa.html#/)

- **Informacja nt. międzynarodowych targów owocowo-warzywnych w Taszkencie**

Zgodnie z dekretem prezydenta RU nr PP-2539 z dn. 1.06.2016 r. „O środkach organizacji i przeprowadzenia corocznych Międzynarodowych targów owocowo-warzywnych”, w dniach 12 – 14 lipca br. w Taszkencie odbędzie się po raz pierwszy ww. przedsięwzięcie, do głównych zadań którego należy: stworzenie mechanizmu promocji na rynkach zagranicznych świeżych oraz przetworzonych uzbeckistańskich owoców i warzyw, zapoznanie zagranicznych firm przetwórczych i handlowych z możliwościami eksportowymi Uzbekistanu w sektorze owocowo-warzywnym, stworzenie przyjaznych warunków eksportu świeżych i przetworzonych owoców i warzyw, pomoc w nawiązywaniu trwałych kontaktów pomiędzy uzbeckistańskimi producentami i zagranicznymi importerami, analiza tendencji na rynkach światowych, formowanie portfela zamówień na kolejny rok i lata następne.

W ramach powołanej niedawno spółki „Uzagroeksport” ma powstać w najbliższym czasie, odpowiedzialna za kwestie organizacyjne, dyrekcja „Międzynarodowych targów owocowo-warzywnych”. Dane kontaktowe spółki „Uzagroexport”:

Taszkent, ul. Beruni 41

Tel.: (+ 998 71) 246- 61- 51,

Fax: (+ 998 71) 246-44-50

Dyrektor generalny Halmuchamedov Ž.A.